

Memòries de les
jornades sobre
agressions
sexuals i sexistes
als espais alliberats.
Rimaia 2011

Memòries de les jornades fetes a Rimaia sobre les agressions sexuals i sexistes als espais alliberats

Índex

1. El PERQUÈ d'aquestes jornades
2. Estructures de les preparacions de les jornades treballades cada un dels dilluns i amb comentari al final de cada sessió.
 - 1.1 Assemblea Rimaia Agressions I (19-9-2011)
 - 1.2 Assemblea Rimaia Agressions II (10-10-2011)
 - 1.3 Assemblea Rimaia Agressions III (14-11.2011)
 - 1.4 Assemblea Rimaia Agressions IV (21-11-2011)
 - 1.5 Assemblea Rimaia Agressions V (9-12-2011)
3. Valoració final de les dinamitzadores i la necessitat d'unes memòries.
4. (a afegir) Valoracions de totes les que ho hem fet.
5. Bibliografies.

1. El PERQUÈ d'aquestes jornades.

Aquestes jornades sorgeixen de la necessitat de treballar certs aspectes sobre la gestió de situacions molt més freqüents que del que ens pensem; les agressions sexuals i sexistes als espais alliberats.

Primerament s'havia començat a treballar en un grup per separat de la assemblea, on per suposat estàvem totes les Rimaïenques convidades, però va tenir una curta durada, i al cap d'un parell de mesos va costar de seguir trobant-nos. Després, va ser on es va creure necessari traslladar aquest debat a l'assemblea general de la rimaïa, on totes forméssim part d'aquest procés, i per tant es va portar com a part de l'orde del dia i de relleu conjunta a les assemblees d'aquest curs.

Crèiem necessari parlar del tema ja que volem aprendre a com fer-les'hi front, aprendre a com gestionar-les. Volem trobar eines, punts en comú, estratègies individuals i col·lectives... que puguin ajudar-nos a actuar d'una forma més efectiva i coherent davant d'aquestes situacions que sovint ens superen. Sabem que no trobarem fórmules matemàtiques que funcionin sempre, que qualsevol teoria meravellosa es dilueix i perd força a l'hora de la pràctica; sobretot quan s'hi barregen sentiments i emocions diverses que, tot i naturals i inevitables, poden impedir que ens fem un panorama més general d'allò que ha passat, però ho creiem imprescindible per a seguir avançant dins les nostres lluites.

Les agressions solen ser temes delicats, tabús i moltes vegades originadors de trencalls entre col·lectius quan no hi ha hagut un treball previ respecte el tema, ja que són molt fàcilment qüestionades. Aquestes sorgeixen a partir d'un abús de poder i al traspasar els límits d'una altra persona, i la línia tant limítrof dificulta una clara vitalització per a totes aquelles persones a qui es planteja la agressió, ja que partim de la premissa de que vivim en un sistema patriarcal on el bio-home té el privilegi i la nostra educació sexual i emocional és ridícula, apart de manipulada socialment per una heteronormativitat i un masculisme imperant, això ens dificulta la nostra capacitat conscient d'afrontar situacions tan complexes com la de cometre una agressió.

Per aquests motius, a la Rimaïa creiem que hem de fer-nos fortes en aquests aspectes tan transversals i afrontar-los sense la emergència i complicació de haver de fer-ho per necessitat d'un posicionament davant d'una agressió dins el nostre espai, i avançar-nos per a poder ser una mica més lúcides i objectives si més no a la teoria, tot i que sabem que tot i així no és fàcil.

Seguirem treballant el tema tot i haver acabat aquestes jornades, perquè com dèiem, no hi ha fórmules màgiques i sabem que n'haurem d'anar xerrant, debatin i abordant sempre, ja que cada cas és específic i es gestiona d'una forma diferent, però també sabem i volem tenir un posicionament polític i una feina feta sobre aquests temes per tal de que cada vegada poguem estar una mica més lliures de tot aquestes cadenes ens les que educativament ens han lligat. Continuem.

1. Estructures de les preparacions de les jornades treballades cada un dels dilluns

1.1 Assemblea Rimaia Agressions I (19-9-2011)

Es va fer un recordatori del perquè de les jornades i d'on sorgia aquesta necessitat i al igual que a cada pròxima sessió es va explicar el següent:

[És important recordar els ESPAIS de SEGURETAT (la biblioteca si vols marxar, o la barra si vols seguir escoltant, però vols deixar de participar de les dinàmiques i on podràs escollir o dir si necessites o vols que algú t'acompanyi o estigui amb tu)

I també és important CUIDAR la forma en la que es diuen les coses, ja que són temes delicats que poden afectar i remoure coses dins nostre.]

- Dinàmica de la màquina de poder; cada una surt i performa amb un gest i/o soroll el que creu que conforma part de una màquina imaginària que anirem construïnt entre totes sobre el PODER.
- Lectura en veu alta i col·lectivament dels enunciats/ premisses i plantejar el debat o els dubtes quan vagin sorgint, si es que n'hi ha.
- Dinàmica del baròmetre sobre límits i consentiment.
- Dinàmica final de la rotllana assegurada a la vegada.

Va ser un primer dia introductor i molt interessant, on totes estàvem molt predisposades a treballar i afrontar el tema amb ganes.

La dinàmica del principi va servir bastant per a veure d'una forma simbòlica que és el que era per a cada una el poder representant-ho amb el nostre propi cos i veu.

La lectura en veu alta no va facilitar que sorgissin dubtes que després acabarien apareixent, però va ser fluid.

I la dinàmica del baròmetre va ser també bastant recurrent i eficaç alhora de posar sobre la taula algunes de les primeres qüestions sobre els límits i sobre els dubtes del consentiment en els moments en els que "lliguem" o volem "lligar" i també sobre els codis en els quals actuem.

També va sorgir posteriorment a la valoració del final de la sessió que era important no parlar únicament des de la perspectiva heterosexual, sinó que es contemplessin altres tipus de sexualitat, i tot i que són violències diferents, no s'ometessin ni obviessin les altres.

1.2 Assemblea Rimaia Agressions II (10-10-2011)

(Recordatori dels espais de seguretat i cuidado en les formes)

- Dinàmica inicial per a trencar el gel i posar-nos en situació (no recordo quina va ser exactament, em sap greu)
- A partir de unes preguntes escrites en uns paperets, es va distribuir una pregunta per cada grup de dos o tres persones on s'havia de respondre conjuntament que és el que elles pensaven respecte lo plantejat.
- Després de haver respost les preguntes fem una posada en comú, on cada grupet exposa la seva resposta i desenvolupen el perquè i com han arribat a tal conclusió.
- Es fa una dinàmica final per tal de tancar una mica la sessió d'una forma més amena, i no quedar-nos amb la contundència que generen aquests temes o certs comentaris.

Aquest segon dia, vàrem ser bastantes també, el principal inconvenient; no érem les mateixes que el primer dia, per tant hi havia un munt de temes plantejats a aquesta primera part inicial sobre els límits i consentiments sobre els quals no s'hi havia reflexionat i es va passar a tractar el tema de QUÈ és una agressió o que és el que considerem una agressió, sense aquesta base prèvia que és fonamental per entendre la resta.

Tot i que es reflexés la diferència i la discontinuïtat, a dinàmica va ser productiva, en tant que a partir de les respostes i de les diferents aportacions i dubtes, va sorgir un debat on es barrejava tant el tema del límits, com on re queia la sobirania de si era una agressió o no.

Es parla de la possibilitat de seguir amb algunes parts del debat que no s'han acabat de tancar en la següent sessió.

1.3 Assemblea Rimaia Agressions III (14-11.2011)

(Recordatori dels espais de seguretat i cuidado en les formes)

- Dinàmica inicial on es va caminant per l'espai i et vas ajuntant per grups segons els criteris que estableix la dinamitzadora.
- Dinàmica sobre marcar el límits on es fan dues files i l'una davant de l'altra es saludaran amb la intensitat marcada pel nombre de dits que cada una tregui per a decidir el grau, es farà respectant el límit més baix.
(ex.:si una treu un 3(dos petons) i l'altra un 5(pico) es saludaran amb la intensitat més baixa marcada, és a dir, dos petons.)
- Dinàmica de palpar-se. Advertència; dinàmica de molt cuidado i CONSENTIMENT.
Per parelles has d'expressar i anar donant el consentiment de per on i si vols que et toquin o no. De anar amb molt de compte per què pot ser que no sigui un no no-verbal, i per tant hem d'estar atentes als gestos, mirades, expressions de l'altra per tal de no traspasar límits i per tant no llegir el seu consentiment.
- Valoració de les dinàmiques.
- Dinàmica de crit conjunt. Totes cridem progressivament i posant les mans cap al centre Ri, ri, ri, ri,... maia!!!

Aquesta tercera sessió vam fer un retrocés i vàrem començar de nou amb els temes inicials altra vegada com són límits i consentiment ja que degut a l'interval de temps i a la discontinuïtat i variació de la gent que assistia a les assemblees, era necessari començar o refrescar el des del principi. Però aquesta vegada ja estava preparat a partir d'una metodologia més dinàmica a partir de la qual reflexionar, no tant des de lo teòric com des d'una experiència (tot i que fictícia).

La dinàmica de marcar les gradualitat de les salutacions al principi semblava una mica absurda, però te'n adonaves, o et sorprenies de gent que posava un límit més baix del que esperaves que tindria amb tu, i que no sempre és el mateix nivell, que depèn del moment.

La dinàmica de palpar-se també va ser estranya, ja que eren dinàmiques poc experimentades per les que participàvem, però també va ser molt profitosa i curiosa per a poder veure quines son les nostres maneres de consentir o no i de com marcar els límits en cas de negociació segons les persones.

La valoració va ser realment profunda i va servir per a partir de la pràctica d'allò que havíem fet a les dinàmiques la facilitat de referir-nos a certes coses, o certs matisos que a vegades des de la teoria semblen molt més simples o clars i en canvi quan en parles des del que has sentit o experimentat te'n adones com hi juguen molts factors més enllà del que imaginem o esperem, i com també és super fàcil no adonar-te'n i no llegir que és el que realment t'està dient l'altra persona sense que hi hagi un no verbal. Va ser una de les millors sessions, parlant des de la perspectiva de veure com en d'altres sessions potser no s'havia entrat tan en la complexitat real d'aquestes situacions com amb aquesta estratègia més dinàmica.

1.4 Assemblea Rimaia Agressions IV (21-11-2011)

(Recordatori dels espais de seguretat i cuidado en les formes)

- Lectura de “Text publicat en “Estat del Wonderbra” – Entreteixint narracions feministes sobre les violències de gènere, Virus ed.”

- Lectura de “Text publicat en el fanzine “Tisores per a totes”.
- Preguntes que després de llegir el text pretenen generar debat

Aquesta quarta sessió no va ser tant preparada degut a alguns contratemps, i que és una part una de les parts potser més confosa .

També és una part que estava bastant enfocada tant en el text com en les preguntes una mica cap a les institucions i cap al maltractament entre parelles o matrimonis, i tot i fer-ne palesa la diferència e intentar agafar allò que nosaltres creiesim més proper o dirigir-ho i enfocar-ho cap als nostres ambients va ser una mica difícil sortir d'aquesta lògica.

Va ser però una sessió on les preguntes ens van fer fer redireccionar les reflexions cap a àmbits com la infantilització de la persona maltractada o agredida, la ridiculització d'aquesta, partint de la dificultat d'entendre com es pot patir una situació tal i no veure-la i visualitzar-la sinó que fins i tot, depenent de com, autoenganyar-se o invisibilitzar-ho.

1.5 Assemblea Rimaia Agressions V (9-12-2011)

(Recordatori dels espais de seguretat i cuidado en les formes)

- Dinàmica de demanar d'”intimar”. Es van fer dos grups on cada un havia de anar a cada una de les persones de l'altra grup a dir-li que li agradaria tenir un espai de intimitat amb ella. Llavors no es donaven més premisses per a no condicionar, però es tractava de “llogar” o demanar una “cita” i mirar les formes amb les que ho feies i com ho senties tant fent-ho com quan es canviessin els grups i t'ho diguessin a tu. Al ser persones molt diverses hi havia de tots tons i colors...
- Dinàmica de posicionament vers la situació plantejada de que han agredit a una companya del col·lectiu a la Sala Apolo. Com ens sentim, com reaccionem, que fem.
- Dinàmica on una companya exposa que s'ha sentit agredida per una altra companya del col·lectiu. El mateix, com ens sentim, com reaccionem, que fem.

Aquest dia va ser la última sessió on ja es va enfocar la dinàmica a com encarar les agressions sexuals i/o sexistes en els nostres espais. Va ser una sessió densa i contundent, ja que eren espècies de rol playings sense haver-hi una representació del tot real de les situacions.

La dinàmica de l'espai íntim amb una persona, va ser interessant de veure les diferents estratègies, els diferents sentiments que et provocaven les persones segons el to, les paraules, les expressions corporals que tinguessin alhora de dirigir-se a tu.

La dinàmica de l'agressió en un espai extern a la Rimaia es va resoldre més o menys d'una forma fàcil, on totes estàvem d'acord en cenyir-nos a la voluntat de l'agredida i si ella volia donar algun tipus de resposta pensar conjuntament quina podia ser i com la podíem fer. Ja fos fent un comunicat públic, o anat a amenaçar l'agressor o fent pintades davant de l'Apolo,...

La dinàmica sobre una agressió entre gent del col·lectiu va ser un repte difícil, ja que la nostre intenció com a dinamitzadores era que si l'agressora no reconeixia el fet i l'agredida ho necessitava, la primera hauria de marxar de l'espai durant un temps. Llavors la agredida va plantejar la situació al grup de suport o col·lectiu i va exposar que, sense explicitar ni detallar l'agressió, com s'havia sentit i que l'agressora no havia reconegut sinó que havia banalitzat i justificat l'agressió i després d'algun moment de comunicació entre elles, no havia servit de res. El grup va decidir que es parlaria amb la agressora i que si hi havia ganes o gent disposada, es faria un grup que treballés amb la agressora per a fer un procés conjunt sobre aquesta temàtica. La agressora va negar, discutir i argumentar tirant pilotes fora el que el grup li havia plantejat i finalment es va acabar decidint que havia de marxar de l'espai, tot i lo complex i difícil que fos per a moltes.

Nosaltres, dinamitzadores, ens hagués agradat que hi hagués el temps i l'espai suficient per a poder plantejar dos modes d'actuació: el tipus de resposta conjunta que es donaria a l'agressor si ellx negava els fets o els qüestionava, o per altra banda com es gestionava si ellx ho reconeixia i assumia fer un procés necessari després del succeït. Tenint en compte que igualment en un cas i en l'altre s'estaria pendent de la necessitat de la persona agredida i cenyint-nos al nivell de resposta que ella volgués donar. Però només ens va donar temps de parlar/simular la situació de que l'agressora anava amb un no per davant i la conclusió va ser la dita prèviament, havia de marxar de l'espai com a mínim durant un temps i s'havia de fer un curro respecte el tema amb gent, que va sortir disposada a acompanyar-la en el procés.

També hagués hagut de marxar de l'espai en cas de reconeixement si l'agredida ho demanava.

3. La necessitat d'unes memòries i valoració de les dinamitzadores.

El perquè d'aquestes memòries, susceptibles de ser reescrites, transformades, afegides, corregides, traspaperades és per a que el procés, per a què les reflexions, per a què les jornades no quedin a l'aire. Ha sigut d'una durada àmplia en el temps, amb d'alts i baixos, però dins la primera part del curs i crec que tota la feina feta ha de quedar palès en algun lloc, en un text, per tenir un material disponible per a la Rimaia, fet des de la Rimaia i a partir d'un procés conjunt de la Rimaia.

I bueno, arribat aquest punt, després d'haver fet tot el recull de les sessions compartides, em queda per dir que han sigut unes jornades bastant irregulars, unes jornades disperses, que amb tots els intervals de temps entre mig de sessió i sessió on cada una gairebé s'oblidava de que estàvem fent aquesta tasca conjunta i que més enllà de venir a l'assemblea i participar de les dinàmiques i reflexions que es fessin en aquell moment, són temes que requereixen d'una esforç una mica més gran i profund.

Ja és un què, que s'hagin abarcat i assumit en les assemblees setmanals dels dilluns, un espai bastant obert i heterogeni, i en teoria d'una freqüència regular de les mateixes persones, tot i que s'hagi vist que no és tant així i que una Universitat Lliure com la Rimaia, no pot tenir un ritme simètric i constant, però per a mi és una valoració positiva que en cap moment s'hagi volgut apartar o s'hagi menys valorat la feina que estàvem fent, ans el contrari de atorgar-li una magnitud i una necessitat d'espai corresponent al que ens havíem compromès.

En aquest aspecte, crec que han sigut unes jornades on moltes de nosaltres hem estat atentes a intentar seguir una mica el ritme de les sessions i l'assimilació de molts conceptes i reflexions noves per a moltes que no ho havien treballat prèviament. També crec que s'ha arribat a veure la importància que tenen aquests temes, ja que són complexos, però més habituals del que ens pensem.

Evidentment, no crec ni de bon tros, que haguem pogut profunditzar massa ni que ara siguem unes màsters respecte el tema de les agressions, ja que tenen una contundència impossible de abarcar en unes simples jornades, però si més no, crec que hem pogut entrar en el tema d'una forma voluntària, amb la consciència (més o menys) de que són temes transversals que hem de tenir mínimament treballats.

Va haver un cert moment on totes les temàtiques respecte gènere i sexualitats estaven clarament assumides no més per a quatre persones de la rimaia, va haver un punt, on això va començar a canviar, va entrar molta més gent nova, per les quals també aquests temes tenen una rellevància del mateix grau que la feina al barri o netejar el local o... sense excloure cap de les altres ni banalitzar-les ni molt menys. Llavors es va tornar a plantejar de treballar totes juntes això, perquè a la teoria o en el moment a totes ens a sembla important, però després la feina que requereix sempre queda una mica socavada, però va ressorgir la idea, les ganes i la possibilitat de tenir algú que ho anés preparant de nou, com a últim intent personal, en aquest cas, el meu. Realment, m'ha valgut la pena. Tal i com ja he dit, se que no s'ha assolit ni de bon tros la total dimensió d'aquests temes, però crec que era hora de posar-nos-hi totes a si més no començar a plantejar-ho.

Tinc molta esperança en la Rimaia, i en molts processos que podem arribar a fer juntes, és un procés que tot i que incomplet, perquè no hi pot haver un punt i final, ha estat un avenç important dins la nostra maduració com a col·lectiu. M'ha faltat molta gent, gent que precisament són històries que no els hi sonen o no volen que els hi sonin d'aprop, però que jo abans de començar ja ho vaig dir. Aquestes jornades seran una eina per a que la gent comenci el seu procés i no partim de zero i arribem a sentir depèn de quines coses. És la meva posada en comú, és un punt més del camí de la lluita, i per mi, aquesta jornada és una arma per seguir lluitant.

5. Bibliografies.

Qualsevol d'aquests textos podeu buscar-los per internet, alguns estan enviats per mail a la Rimaia, d'altres us els podeu descarregar,... Tot és voler llegir-los clar. Dins el de les jornades sobre agressions, que és un els que vaig enviar, hi ha també més bibliografia, i afegiu els que se'us acudeixin o creieu que faltin.

- La Gota (que fa vessar el got) *Reflexions sobre el sexisme als moviments socials*: comunicats i textos sobre el procés de la Torna davant d'una agressió, Barcelona, 2009
- *Torres más altas hemos visto caer.*
<http://www.archive.org/details/TorresMsAltaspdfParaPantalla>
- *Dossier jornades sobre agressions pdf.*
- *Tijeras para todas. Textos sobre vilència de género en los movimientos sociales.*
- *La noviolencia es patriarcal. Traducido del texto how nonviolence protect the state.*
- *Partes de mi que me asustan.*